

УДК 271.4(477.83-21)-42”1936”
DOI <https://doi.org/10.24919/3083-6158.17/59.14>

Юрiї СТЕЦИК

доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України та правознавства, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 38, вул. Івана Франка, м. Дрогобич, Україна, індекс 82100 (stetsyk_u_o@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1795-687X>

ResearcherID: <https://publons.com/researcher/1959605/E-5136-2018>

Бібліографічний опис статті: Стецик, Ю. (2025). Звіти про релігійно-моральний стан парафіян Бориславського деканату Перемишльської греко-католицької єпархії (1936 р.). *Українські історичні студії*, 17(59). 130–139. doi: <https://doi.org/10.24919/3083-6158.17/59.14>

ЗВІТИ ПРО РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНИЙ СТАН ПАРАФІЯН БОРИСЛАВСЬКОГО ДЕКАНАТУ ПЕРЕМИШЛЬСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ (1936 Р.)

Анотація. *Мета дослідження* – подати огляд основних питань, які описує парафіяльне духовенство, та запровадити до наукового обігу укладені ними звіти. **Методологія дослідження.** Для верифікації документального матеріалу проведено аналітичну та синтетичну критику інформаційного джерела. **Наукова новизна** вбачається у запровадженні рукописної архівної документації до широкого дослідницького вжитку. **Висновки.** У 30-их роках ХХ ст. парафіяльні спільноти Бориславського деканату Перемишльської греко-католицької єпархії, відповідно до звітів місцевих парохів, відзначалися певними здобутками у моральному та релігійному житті: чисельною і регулярною участю у літургіях, прийняттям Святих Тайн (Сповіді та Причастя), святкуванням церковних свят, утриманням храму в належному стані, складенням пожертв на потреби церкви, самоорганізацією церковних братств та релігійних товариств, укладенням церковних шлюбів, дотриманням християнських заповідей, передплатою та читанням релігійної католицької преси, неприйняттям вчень християнських сект та атеїстичних поглядів комуністичної пропаганди. Парафіяльні згромадження дбали про піднесення християнської духовності. Негативний вплив мало прибуття значної кількості найманих робітників до Бориславського нафтового басейну, котрі порушували місцеві звичаї та традиції і розхитували локальну корпоративну християнську духовність. У таких умовах існувала необхідність згуртування парафіян для захисту своєї рідної віри, мови, культури, історії та основ християнського виховання. Вважаємо, що деканальна греко-католицька спільнота зуміла вистояти перед викликами часу та зберегла свою християнську і національну ідентичність.

Ключові слова: звіт, парох, парафія, парафіяльна людність, деканат, єпархія.

Yurii STETSYK

Doctor of Historical Sciences, Professor, Professor at the Department of History of Ukraine, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 38, Ivan Franko Str., Drohobych, Ukraine, postal code 82100 (stetsyk_u_o@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1795-687X>

ResearcherID: <https://publons.com/researcher/1959605/E-5136-2018>

To cite this article: Stetsyk, Yu. (2025). Zvity pro relihiino-moralnyi stan parafiiian Boryslavskoho dekanatu Peremyslshskoi hreko-katolytskoi yeparkhii (1936 r.) [Reports on the religious and moral state of the parishioners of the Boryslav Deanery of the Greek Catholic Eparchy of Peremyśl (1936)]. *Ukrainski istorychni studii – Ukrainian Historical Studies*, 17(59). 130–139. doi: <https://doi.org/10.24919/3083-6158.17/59.14> [in Ukrainian].

REPORTS ON THE RELIGIOUS AND MORAL STATE OF THE PARISHIONERS OF THE BORYSLAV DEANERY OF THE GREEK CATHOLIC EPARCHY OF PEREMYŠL (1936)

Summary. *The purpose of the study is to provide an overview of the main issues described by the parish clergy and to introduce the reports they compiled into scientific circulation. Research methodology.* In order to verify the documentary material, an analytical and synthetic critique of the information source was conducted. **The scientific novelty** is seen in the introduction of handwritten archival documentation into widespread research use. **Conclusions.** In the 30s of the XX century the parish communities of the Boryslav Deanery of the Greek Catholic Diocese of Przemyśl, according to the reports of local pastors, were marked by certain achievements in moral and religious life: numerous and regular participation in liturgies, reception of the Holy Sacraments (Confession and Communion), celebration of church holidays, maintenance of the church in proper condition, donations for the needs of the church, self-organization of church brotherhoods and religious societies, performing church marriages, observing Christian commandments, subscribing to and reading the religious Catholic press, rejecting the teachings of Christian sects and the atheistic views of communist propaganda. Parish congregations took care of the rise of Christian spirituality. The arrival of a large number of hired workers in the Boryslav oil basin, who violated local customs and traditions and undermined local corporate Christian spirituality, had a negative impact. In such circumstances, there was a need to unite the parishioners to protect their native faith, language, culture, history, and the foundations of Christian education. We believe that the deanery Greek Catholic community has managed to withstand the challenges of time and preserved its Christian and national identity.

Key words: report, pastor, parish, parish population, deanery, eparchy.

Постановка проблеми. У сучасних реаліях відродження та розбудови християнських святинь постає необхідність у дослідженні історичного минулого цих парафіяльних храмів, які мають давню локальну традицію. Окремий складник цих історичних студій становлять питання, присвячені висвітленню релігійної ментальності парафіяльної людності. Адже часто за історичними подіями губиться постать простого пересічного християнина, його віра, звичаї та традиції. Зокрема, віднайдення та вивчення звітів місцевих парохів про релігійне життя людності дозволить нам певною мірою розкрити окремі аспекти християнської набожності віруючих, оскільки більшість офіційних актових документів не приділяють цим питанням спеціальних описів.

Аналіз досліджень. Окремі парафії Бориславського деканату, хоча й були в центрі уваги загальних та спеціальних історико-церковних краєзнавчих досліджень, однак досі поза увагою дослідників залишаються маловідомі звіти місцевих парохів про моральне і релігійне життя віруючих (Біликівський, 2021; Галик, Стецик, 2013; Грицишин, 2023; Іванцюра, 2001; Пастух, Сов'як, Шимко, 2012; Тарнавський, 2019; Нариси з історії Східниці, 2013). Загалом вивчення Бориславського деканату як окремої адміністративно-територіальної церковної одиниці залишається досі нереалізованим (Шематизм, 1936). Тож надіємося, що віднайдений нами архівний рукописний матеріал сприятиме поживаленню історико-церковних краєзнавчих студій (APP ABGK, sygn. 4186).

Мета статті – подати огляд основних питань, які описує парафіяльне духовенство, та запровадити до наукового обігу укладені ними звіти.

Виклад основного матеріалу. Парохи уклали звіти відповідно до розпоряджень владики Йосафата Коциловського. На підставі віднайденної та опрацьованої документації, яка збереглася у рукописній формі у фондах Державного архіву в місті Перемишлі (Польща), можемо виокремити кілька видів звітів: а) звіти про святкування Ювілейних дат (1933 р.); б) звіти про релігійно-моральний стан парафій (1936 р.); в) звіти про діяльність церковних братств та релігійних товариств (1938 р.) (APP ABGK, sygn. 4186). Докладне та комплексне вивчення цих звітів допоможе місцевим краєзнавцям докладніше довідатися про локальні особливості релігійної культури.

Для написання звітів греко-католицькі парохи у 30-их роках XX ст. послуговувалися не церковнослов'янською, а тогочасною українською мовою зі специфічною галицькою говіркою.

Відповідно, у публікації історичних джерел зберігаємо непорушною тогочасну стилістику та граматику написання слів. Це дозволяє зберегти непорушність документів, заглибитись у тогочасну епоху та представити для мовознавців матеріал для дослідження історичного розвитку мови на галицьких землях у міжвоєнний період.

Порівняння звітів за структурою, послідовністю викладу та змістовим наповненням не дозволяє нам стверджувати про існування усталеного формуляру документа. Кожен парох на власний розсуд подавав звіт у довільній формі. Хтось із парохів докладно та обширно описував релігійно-моральний стан на довіреній йому парафії, виокремлюючи позитивні та негативні сторони життя парафіяльної людності й організації душпастирської праці. Проте більшість парафіяльного духовенства обмежувалася загальними повідомленнями, не вдаючись до жодної конкретики (АРР АВГК, sygn. 4186).

Серед позитивних сторін життя парафіян відзначено: участь у богослужіннях, приступання до Святих Тайн (Сповіді та Причастя), шанування церковних свят, утримання храму в належному стані, жертвовність на потреби церкви, утворення церковних братств та релігійних товариств, укладення церковних шлюбів, дотримання церковних заповідей, передплата та читання релігійної католицької преси (АРР АВГК, sygn. 4186).

Поряд із позитивними досягненнями парохі виокремлювали цілу низку негативних впливів, які призводили до падіння морального та релігійного рівня життя віруючих: поширення вчення християнських протестантських сект, комуністичної та соціалістичної атеїстичної пропаганди, деморалізований вплив єврейської молоді, зубожіння та безграмотність парафіян, залучення до праці в недільні та святкові дні (АРР АВГК, sygn. 4186).

Більшість звітів укладено впродовж січня–лютого 1937 р., поодинокі із них датовані липнем 1937 р., і відповідно вони присвячені викладенню інформації за попередній 1936 р. (АРР АВГК, sygn. 4186). У перспективі віднайдення і опрацювання типових звітів за попередні та наступні роки дозволить провести своєрідний моніторинг змін, які відбувалися у релігійному і моральному житті віруючих для визначення чинників, котрі спричинилися до цього.

Під час архівних пошуків вдалося віднайти, опрацювати та запропонувати для використання для широкого наукового обігу звіти парохів 12 із 14 парафій: Доброгостів, Довге, Губичі, Кропивник Новий, Модричі, Орів, Попелі, Рибник, Стебник, Східниця, Тустановичі, Улично. Не вдалося віднайти типову звітну документацію парохів Бориславської та Трускавецької парохій за 1936 р., натомість зі згаданих осередків походять інші звіти про діяльність церковних братств та релігійних товариств (АРР АВГК, sygn. 4186).

Висновки. У 30-их роках ХХ ст. парафіяльні спільноти Бориславського деканату Перемишльської греко-католицької єпархії, відповідно до звітів місцевих парохів, відзначалися певними здобутками у моральному та релігійному житті: чисельною і регулярною участю у літургіях, прийняттям Святих Тайн (Сповіді та Причастя), святкуванням церковних свят, утриманням храму в належному стані, складенням пожертв на потреби церкви, самоорганізацією церковних братств та релігійних товариств, укладенням церковних шлюбів, дотриманням християнських заповідей, передплатою та читанням релігійної католицької преси, неприйняттям вчень християнських сект та атеїстичних поглядів комуністичної пропаганди. Парафіяльні згромадження дбали про піднесення християнської духовності. Негативний вплив мало прибуття значної кількості найманих робітників до Бориславського нафтового басейну, котрі порушували місцеві звичаї та традиції і розхищували локальну корпоративну християнську духовність. У таких умовах існувала необхідність згуртування парафіян для захисту своєї рідної віри, мови, культури, історії та основ християнського виховання. Вважаємо, що деканальна греко-католицька спільнота зуміла вистояти перед викликами часу та зберегла свою християнську і національну ідентичність.

Джерела та література

- Біликівський, Т. (2021). Нариси з історія села Попелі. Дрогобич: Посвіт.
- Галик, В., Стецик, Ю. (2013). Історія церковно-релігійного життя в селі Улично на Дрогобиччині (XVI – початок ХХІ ст.): монографія. Дрогобич: Видавництво ТЗОВ «Трек-ЛТД».

- Грицишин, А., Грицишин, І.** (2023). Орів. Історія гірського села. Дрогобич: Коло.
- Іванцюра, І.** (2001). Доброгостів. Історико-географічний мемуарний нарис. Дрогобич: Коло.
- Нариси з історії Східниці** (2013). Дрогобич: Коло.
- Пастух, Р., Сов'як, П., Шимко, І.** (2012). Дрогобиччина: свідки епох. *Енциклопедична книга-альбом*. Дрогобич: ПП «Коло».
- Тарнавський, Р.** (2019). Тустановичі: історико-краєзнавчі нариси. Дрогобич: Посвіт.
- Шематизм** (1936). Шематизм греко-католицького духовенства злучених епархій Перемиської, Самбірської і Сяницької на рік Божий 1936. (Перемишль).
- APPABGK** – Archiwum Panstwowie w Przemyslu. Archiwum Biskupstwa Grekokatolickiego w Przemyslu.

References

- Bilykivskiy, T.** (2021). *Narysy z istoriia sela Popeli* [Essays on the history of the village of Popeli]. Drohobych: Posvit [in Ukrainian].
- Halyk, V., Stetsyk, Yu.** (2013). *Istoriia tserkovno-relijijnoho zhyttia v seli Ulychne na Drohobychchyni (XVI – pochatok XXI st.)* [The History of Church and Religious Life in the Village of Ulychne in the Drohobych Region (16th – early 21st centuries)]. Monohrafiia. Drohobych: Vydavnytstvo TzOV “Trek-LTD” [in Ukrainian].
- Hrytsyshyn, A., Hrytsyshyn, I.** (2023). *Oriv. Istoriia hirskoho sela* [Oriv. The history of a mountain village]. Drohobych: Kolo [in Ukrainian].
- Ivantsiura, I.** (2001). *Dobrohostiv. Istoryko-geohrafichniy memuarnyi narys* [Dobrohostiv. A historical and geographical memoir]. Drohobych: Kolo [in Ukrainian].
- Narysy z istorii Skhidnytsi* [Essays on the history of Skhidnytsia] (2013). Drohobych: Kolo [in Ukrainian].
- Pastukh, R., Soviak, P., Shymko, I.** (2012). *Drohobychchyna: svidky epokh. Entsyklopedychna knyha-albom* [Drohobych region: witnesses of epochs. Encyclopedic book-album]. Drohobych: PP «Kolo» [in Ukrainian].
- Tarnavskiy, R.** (2019). *Tustanovychi: istoryko-kraieznavchi narysy* [Tustanovychi: historical and local history essays]. Drohobych: Posvit [in Ukrainian].
- Shematyzm** (1936). *Shematyzm hreko-katolytskoho dukhovenstva zluchenykh eparkhii Peremyskoi, Sambirskoi i Sianitskoi na rik Bozhyi 1936* [Shematism of the Greek Catholic clergy of the reunited dioceses of Przemysl, Sambir and Syanok for the year of God 1936]. (Peremysl) [in Ukrainian].
- APPABGK** – Archiwum Panstwowie w Przemyslu. Archiwum Biskupstwa Grekokatolickiego w Przemyslu.

Документ 1

Звіт

з релігійно-морального стану парохії Довге Бориславського деканату за 1936 рік

- а) Додатні сторони релігійно-морального стану парохії, які зауважено в 1936 році:
- 1) збільшено фреквенції вірних на недільних і святкових богослуженнях і проповідях.
  - 2) збільшена жертвеність парохіян помімо врази, так на тацу в церкві як і на добровільні ціли, чого доказом є ґрунтовна направа даху церкви св. о. Николая в Довгім переведена завдяки добровільним складкам вірних.
  - 3) збільшено число великодних сповідей, яке в 1936 р. досягло 1350 сповідаючихся і причащаючихся, як і принагідних сповідей протягом року.
  - 4) замітний зріст побожності серед шкільної молоді як і тих, що покінчили щойно школу.
  - 5) зріст повен і значіння св. Тайни Супружества, які були в парохії сильно захитані задля релігійної толеранції в околиці тих парохіян, що жили в конкубінаті.
  - 6) зменчений вплив жидів у яких, головно молодих, переважають комуністичні та атеїстичні погляди, а це завдяки доброму впливу новозаложенної кооперативи і протикомуністичних проповідей.
- а) Відемні сторони релігійно-морального стану:
- 1) невикорінений ще цілком вплив книжок секти дослідників Біблії, які в попередних роках розкинули те в великій кількості, хотяй тепер всі мабуть понищені. Вплив завважається головно в поглядах вірних на деякі заповіді церковні, висказуваних в принагідних розмовах. На цю тему присвячено цикл проповідей в 1936 р.
  - 2) Все ще деморалізуючий вплив жидівської молоді, яка ведеться неморально і з комуністичних поглядів. А є в парохії цієї молоді багато, бо в селі є 37 жидівських родин.

3) На ширення соціалістичних і почасти атеїстичних поглядів впливає рівнож це, що велике число зубожілих парохіян має сталу працю в копальнях Борислава, Східниці й Урича, де мусять в неділі і свята працювати.

4) Дуже тяжко в парохії поширити так релігійні, як і світські товариства та добру пресу, а це задля великого числа неграмотних, як на Зарічу і на Перепростині та Ровені серед старших 25%, а це задля браку школи в цих присілках, що є за водою. Теперішній міст улєкшує дітям учащання до школи.

На загал в парохії дається зауважити більше освідомлення релігійне і національне, бо парохія Довге це одна з найменш зурбанізованих сіл в повіті.

гр.кат. уряд парохіальний в Довгім
дня 25 січня 1937 року
підпис пароха та печатка парафіяльної канцелярії

APP ABGK Sygn. 4186. s. 389–390

Документ 2

Звіт

з релігійно-морального стану парохії Модрич-Сілець за рік 1936

Стан релігійно-моральний парохії Модрич-Сілець на загал є добрий:

- 1) Фреквенція до церков в неділі і свята є вдоволяюча.
- 2) Вірні часто приступають до св. Тайн.
- 3) Так в Модричі, як і в Сільці є хор церковний, який рекрутуєся з місцевої молоді і тим самим гуртує молодь в неділі і свята в церкві.
- 4) В Модричі є два дикі супружества, а в Сільці три.
- 5) В році 1936 був в Модричі оден случай неслубних уродин, так само і в Сільці.
- 6) Бійки і більші крадежі не трапляються.
- 7) Сект нема.
- 8) Так в Модричі, як і в Сільці є партія сельробів, але она не поширюєся і не має впливу на прочих.

Гр.кат. уряд парохіальний в Модричі
дня 25 січня 1937
о. Слонський
Підпис пароха та печатка уряду парохіального

APP ABGK Sygn. 4186. s. 393

Документ 3

Звіт

про релігійно-моральний стан парохіян в Тустановичах в році 1936

Релігійно-моральний стан тутешніх парохіян не виявив в минулому році у ніякому напрямі якогось занепаду, хоч з другої сторони годі досягнути у них визначнішого поступу з сеї причини, що старші привикли до своїх практик, придержуються церкви і беруть участь в богослуженнях як давнійше, а молодь як була більше рівнодушна так і на дальше, поза замітними викликами, не виказує скріплення релігійної ревности.

Крім сего у дільниці Волянка, заселеній чужими наплинувшими за роботою робітничими родинами, є багато непоправних парохіян, що мало ходять до церкви, сповідаються що 2–3 роки, що як безробітні лучаться з робітничими організаціями поляків і занедбують релігійні практики.

Між тими робітниками чужинцями, що зачислено на роботу і їх відтак зредуковано, єсть много таких, що мало вміють правди віри, бо як неграмотні і крайно зубожілі, не можуть, зглядно не хочуть їх навчитися.

Шириться між сею робітничою верствою сектанство (баптисти, дослідники, польський народовий костел) особливо між поляками, і до сих сект заглядають також українські безро-

бітні, мабуть дістають там якісь грошові підмоги, особливо може нерадо, у обрядово мішаних подружжях ідуть за мужами поляками також українські жінки й діти. Один отець, поляк оженений з україночку, не дозволив своїй донці гр.кат. обряду ходити на науку релігії у школі.

З поміж гр.кат. родин, як можна було прослідити, до секти дослідників належать три родини і одна жінка, що не жиє з мужем поляком. В Тустановичах нема сектантів і є більша побожність та визначнійша привязаність до св. Церкви, навіть між мужеською молодю.

Участь парохіян в богослуженнях єсть замала, хоч що неділі і свята відправляються три св. Літургії, одна читана, а дві співані в церкві і каплиці. Виправдовуються лихим станом погоди, браком одягів, віддаленням. Замітне, що в церкві все є більшість привяних мужчин, жінок о много менше, жінки натомість ходять у більшости на вечірні і молебни.

Під оглядом морального поведення запримідчаєся много закорінених поблуджень: незгода в родинах, крадіж, непошана для родичів, лінивство, проклони.

Замітним є спадок уродин внаслідок зігнання плоду і дуже часто лучаються полові зносини наречених внаслідок чого хрестини відбуваються кілька місяців, навіть тижнів, після вінчань.

Між робітниками єсть часті случаї незаконного співжиття, а навіть в одній поважній господарській родині від кілька місяців жиє молодий вдовець з чужою жінкою мимо протестів цілої, дуже чесної родини.

Незаконних уродин було в справоздавному році 4 случаї.

Самовбивств 2 случаї, одна дівчина з «нещасливої любови» і оден старець жебрак, хоч сина мають працюючого.

Великим лихом єсть тут – неохота парохіян старших і навіть молоді до читання. Проте поширення католицької книжки і газети стрічаєтьсся з неохотою. В місяци католицької преси, хоч многі обіцяють парохови, що будуть передплачувати «Місіонаря» та «Христос наша сила», і хоч вписано їх на листу передплатників, то відтак не платять і не читають.

Переходів на латинський обряд було в звітному році 5. Усі між робітничою верствою виховані змалку у польському середовищі та походять з обрядово мішаних подруж. Тутешній латинський парох кс. Андрій Осіковіч сам намавляся (при желанія) до переходу у старостві, приймає на оповідь і хоч заявиль, що не думає переходів з староства, таких перейшовших так приймає за своїх парохіян і вважає себе управленим вінчати. На устні і письменні протести підписаного пароха в послідному часі дещо припинив свої практики.

Релігійні організації місцеві: «Братство св. о. Николая», «Апостольства молитва» мають вправді мало членів, але діяльність обоїх стоваришень проявляє повну животність.

«Братство» покликало до житя Комітет допомоги вбогим, збирає жертви в грошах і харчах та запомагає найбіднішим, удержує захоронку дітям на Волянці, для якої дає приміщення у своїй домівці та виеднує субвенції у громаді, організовує в літі півоселі дітячі, докормлюваних дітей, безробітних родичів, ослаб рух імпрези, вуличні збірки, роздає одяги, образ. Дієся те все в дуже обмеженому обемі, бо тільки в міру фондів і жертв.

«Апостольство молитви» нездужає ізза дуже малого числа членів. Мужчин майже нема. Є якась непрослідна неохота мужчин вписатися до Апостольської молитви. Натомість вписані члени користають пильно з ласк товариства. Являються на св. Літургію, які відправляються кожної першої пятниці місяця в їх наміренні і приступають до св. Тайн.

Піднести належить велику жертвенність тутешніх парохіян на церковні і добродійні цілі, як при нагоді коляди, як збірки на вбогих, або приватні (...) грошові жертви на закупно чи відновлення церковної утвари.

Також треба згадати про піклування про хворих і їх родин о вчасне й дуже побожне приримання св. Тайн і св. Напутя. Без сповіди вмерло 3 особи наглою смертю на удар з серця.

гр.кат. уряд парохіяльний
в Тустановичах дня 28 січня 1937 р.
о. Омелян Мартинович
парох

APP ABGK Sygn. 4186. s. 402–405

Документ 4

**Звіт
про релігійно-моральний стан
парохії Губичі 1936/37**

Стан релігійно-моральний тутешньої парохії назагал вдовольняючий. Вірні досить численно приходять до церков на всенародні богослуження, які відправляються в парохії. Милою є особливо численна участь молоді і старших в часі маєвих богослужінь в честь Пресвятої Діви Марії.

Кожної неділі і свята кількоро а часом більше число вірних приступає до св. Сповіді і до св. Причастія.

Шкільні діти сповідалися та причащалися три рази в шкільнім році.

Старші крім кількох на цілу парохію відбули великодню сповідь і приступили до св. Причастія.

Явної агітації проти святої віри нема, нема також разючих пороків.

Від гр.кат. уряду парохіального.
Губичі, дня 31 січня 1937 року
о. Дмитро Городиський, парох.

APP ABGK Sygn. 4186. s. 388

Документ 5

**Звіт
про релігійно-моральний стан
в парохії Доброгостів деканату Бориславського**

Релігійно-моральний стан є цілковито вдовольняючий. В парохії нема большевизму, жодних сект, люди ходять тільки до церкви на всі Богослуження, часто сповідаються, в сім році було 3760 сповідаючихся, держаться віри і церкви, а найкращим доказом, що відновили і доповнили в сім році малювання церкви та поставили 2 бічні престоли, що коштувало понад 4000 злотих. Є вправді кілька диких подружеств, але причина в тім, що не можна відшукати метрик пропавших мужів на війні і для того не можуть заключити подружества.

Апостольство молитви розвивається добре і числить 150 душ. До парохії приходять 60 примірників «Місіонара» і 50 примірників «Лицарство Пресвятої Богородиці». Взагалі парохія одна з кращих під оглядом релігійно-моральним в деканаті.

Від гр.кат. уряду парохіального в Доброгостові
дня 8 лютого 1937 року
о. Т. Банах, парох.

APP ABGK Sygn. 4186. s. 391

Документ 6

Звідомлення

Гр.кат уряд парохіальний звідомляє, що релігійно-моральний стан в парохії **Кропивник Новий**, стоїть досить високо, з тої причини, що в минулих роках, а саме 1932 відбулася Св. місія, а в 1933 було відновлення Св. Місії.

В парохії є основане «Апостольства Молитви», котре проявляє досить живу діяльність Члени приступають що місяця до св. Тайни і тим дають примір слабшим односельцям, котрі також по сложности стараються іти слідами членів «Апостольства Молитви».

з гр.кат. уряду парохіального
в Кропивнику Новім
дня 12 липня 1937 р.
Мацюрак Северин
Завідатель парохії
підпис пароха та печатка парафіяльної канцелярії

APP ABGK Sygn. 4186. s. 392

Документ 7
Орове 25 січня 1937

**Звіт
про релігійно-моральний стан в парохії Орове**

Релігійно-моральний стан в парохії взагалі є вдоволяючий.
Парохіяне на богослуження учащують і слухають уважно проповідей.
Сектантів ані комуністів в парохії нема.
Колосових п'яниць тоже нема.
В цілі піднесення набожності приготовляється заложення товариства «Апостольства молитви».

Від гр.кат. уряду парохіяльного
о. Єронім Моравський
Підпис пароха та печатка уряду парохіяльного

APP ABGK Sygn. 4186. s. 394

Документ 8

**Звіт
про релігійно-моральний стан в парохії
Попелі**

Старші і старі до церкви ходять. Молодіж обоїх пола мало ходить до церкви. Она лиш танцює і справляє вечорниці у суботу вечером, а у неділи відпочиває, або роблять у літі всякі прогульки і вечори. Она та молодіж є заражена вибуяним націоналізмом, котрий справу церкви ставить на другий, або і дальший плян.

Комунізм робить заступництво кожному, бо часом хотя не є явним.

Молодіж шкільна ходить під проводом учителів до церкви, але коли вийде зі школи вже забуває чого вчили, піддається впливу старших, вулиці.

Баптистів і інших сект немає у селі, але і ті одиниці з баптистів (що відпали від секти) до церкви не ходять.

У селі є радикали, соціялісти, націоналісти, комуністи.

А тим самим і стан релігійно-моральний не стоїть високо.

Коли б був дім церковний, справа лучше б стояла, але дому церковного немає, а будова розби-лася через це, що нема церковної площі, а на парафіяльній, ерекціональній будувати не дозволено.

Від гр.кат. уряду парохіяльного
Попелі 5 лютого 1937
Підпис пароха (не чіткий) без печатки уряду парохіяльного

APP ABGK Sygn. 4186. s. 392

Документ 9

**Звіт
з релігійно-морального життя
парохії Рибник в 1936 році**

В 1936 р. в релігійно-моральному житті парохії Рибник не було нічого замітного. Парохія ця як в минулому році, виповняють свої релігійні практики. Приступають навіть дуже часто до Св. Тайн. «Апостольство Молитви» вросло в 1936 р. о 50 нових членів. Члени 3 степеня зменшились через брак ревности з молодіжем. Жертовність парохіян вдоволяюча. Сект, схизми, комунізму – не слідно. Дослідники Св. Письма в цім році до Рибника не заглядало. Пресу парохіяни читають в дусі католицькому. Безбожної преси і видавництв в парохії нема.

Східно поправу на Майдані.

Від гр.кат. уряду парохіяльного

В Рибнику

дня 1 січня 1937

о. Микола Бень

Підпис пароха та печатка уряду парохіяльного

APP ABGK Sygn. 4186. s. 396

Документ 10

Звіт**про стан релігійно-моральний в парохії Стебник**

Стан релігійно-моральний в парохії значно покращився, в дочерній Станилія цілком вдоволяючий – менше однак вдоволяючий в Колпци дочерн. і в матерній Стебник. На це впливає близькість міста – і фабрика (копальня каїніту) в Стебнику.

Загал бере численну участь в богослуженнях не тільки рано але і на вечірні – складає жертви – щосвята і неділі певна кількість сповідаєся – а вранку одну сповідь відправило 2350 осіб. В часі вранком постійно уряджено реколекції, які уділяв Впр. о. Ігумен Бараник – участь була велика, а по реколекціях 10 священників слухало св. сповідь. За те між робітництвом з такими виїмками наступив упадок. Тут поширена силена агітація комуністична – в свята та неділі в часі богослуження сходяться на свої наради і ніби для образования в тов. «Тиг», відбуваються відчити, диспути, де заторкуєся справи релігії – церкви в спосіб ученний – кольпортуєсь між собою книжки – брошури – часописи з пропагандою комуністичною – часть з них неходить до церкви, до сповіди – а дуже їх добрими товаришами, приятелями і дорадниками це жиди – яких в Стебнику є до 130 душ.

Недармують також «біблійники». Поширюють они масово свої видання в цілій околиці Дрогобича!

Під претекстом кризи поширюєся пропаганда недозволених забігів в справі братерства або сидження «на віру» з тими, що працюють на фабриці – або вдовиці воєнні, щоби нетратити «засілки». Між робітництвом головними недоліками є ненависть, карти грати і по паньски вбиратися – наслідують буржуїв – котрих однако страшно ненавидять – той спосіб життя їх руйнує, та лиш зарібків значних в копальні – мають найбільше довгів зі всіх сіл в повіті.

Цей елемент не так легко можна опанувати в теперішних непевних часах – тим більше, що ріжні агітатори в тім взгляді працюють і твердять, що не «обіцяний рай», може вже недовго треба буде чекати.

В цілій парохії, котра числить 5 000 душ було в 1936 р. лишень 3 случайні уродини «illegisimi thori», зазначаєсь, що в посліднім часі часть робітників далась переконати о згубній агітації і привернулася до церкви.

APP ABGK Sygn. 4186. s. 397–398

*Документ 11***Звіт****про релігійно-моральний стан в парохії Східниця за 1936 р.**

В парохії нема агітації за православіям ані за іншими релігійними сектами, не завважено важніших пороків моральних, взагалі стан релігійно-моральний у парохіян є досить добрий.

Східниця, дня 25.01.1937 р.
З гр.кат. уряду парохіяльного
о. Володимир Марущак
парох

APP ABGK Sygn. 4186. s. 389

Деканат Бориславський Парохія Улично

Звіт

релігійно-морального стану парохії Улично в році 1936

Стан парохії Улично під оглядом релігійно-моральним в р. 1936 був добрий.

В парохії нема ні схизми, ні сект релігійних, а також значний відпор на комуністичну агітацію. Комуністів нема. Вірні брали численну і живу участь в богослуженнях церковних в неділі і свята, слухали з увагою проповідей, відбули великодну сповідь (2200 осіб). Сповідалися многі кілька разів, дня 30 червня відбули прощу до Гошева в числі понад 300 душ, багато було молодіжи і там всі сповідалися. Шкільні діти сповідалися 3 рази в році. Торжественно відбулася Перше святе Причастя дітей.

Без сповіди ніхто не умер, так само уроджені діти всі зістали охрещені.

В р. 1936 парохіянин Іван Стефанків справив 2 шовкові хоругви за 200 злотих, а Андрій Гарасимяк і Шлабан Катерина справили гарні образи «Хрестної Дороги» за 300 злотих, образи 70/50 олійні – малював артист Занаріжський.

Прибув до церкви також гарний шовковий фелон з образом св. о. Николая.

гр.кат. уряд парохіяльний
Улично дня 15 січня 1937 р.
о. Данило Бодревич

APP ABGK Sygn. 4186. s. 400–401